

ACC. N.R. M 7482 : 1-19.

Landskap: S k å n e   Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e   Adress: f.d.Drejaren
~~xxxxxx~~ Socken: H ö g a n ä s S t a d .   Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941   Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—

Adress:Hultabogatan 15,Höganäs. Födelsedag: 7/6

Nyåret.	s. 1.
Trettondagen.	s. 2.
Tjugondagen.	s. 3.
Vårfrudagen.	s. 4.
Fastlagen.	s. 5.
Påskan.	s. 6.
Valborgsmässoafton och 1:a maj.	s. 7.
Pingst.	s. 8.
Midsofmar.	s. 9.
Mikaeli marknad.	s. 10.
Lucia.	s. 11.
Mårten.	s. 12.
Julen.	s. 13-14.
Julaftonsmorgonen på fabrikerna.	s. 15.
Teater på Bruket.	s. 16.
Fabrikernas namn.	s. 17.
Skrämna barn.	s. 18.
Övernaturliga väsen.	s. 19.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R

Sk 7482 : 1.

Landskap: S k å n e ..... Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e ..... Adress: .....

~~Soeken~~ Hö g a n ä s S t a d ..... Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1860 ..... i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nyåret.

-Sköts det nya året in?

-Nej.

-Förekom nyårsklappar?

-De som blivit glömda julafton fick nyårspresenter.

-Tog man några märken för väderleken vid nyår?

-Nej. Men en farbror till mig var stjärntydare och han visste vad alla stjärnor hette.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:2

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

~~Socken~~: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trettondagen.

-Stjärngossar känner jag inte till något om. Men jag har hört, att de haft sådana här innan min tid. Jag minns att de gamla talade om dem. Jag har hört talas om dem men själv aldrig sett dem. De skulle ha gått omkring i stugorna och sjungit.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:3.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress:
xSöcken Höganäs Stad. Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tiugondagen.

-Vid Knut kördes julen ut. Det var en fest för kottierier inom familjerna emellan. Man drack kaffe med bröd och tog sig kanske också en gök. Granen plundrades och kastades ut, mera var det inte. Att ungdomen gick omkring och sökte efter Knut har jag aldrig varit med om. Men småpojkar kom hit utklädda, det vet jag.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

No 7482:4

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress:

x Socken: H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vårfrudagen

firades inte alls på något sätt. Man sade ingenting om tranan,
och inte heller åt man våfflor.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

Ma 7482:5

Landskap: S k å n e ..... Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e ..... Adress: .....
x Socken: H ö g a n ä s S t a d . ..... Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1860 ..... i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fastlagen.

-Vid fastan slog vi katten ur tunnan, dels här i Hultabo, dels också på Hotell Schweitz. I Väsby red de på häst. Här i Höganäs slog de på flera ställen. Jag har själv varit med. Men någon levande katt hade vi aldrig. Den som lyckades slå botten av blev kattakung. I tunnan fanns en flaska med sprit, vatten eller lemonad. Under senare år blev det hela koncentrerat till "Schweitz". I allmänhet var det mest ungdom som roade sig med dessa upptåg, och så sjöfolket förstås. Dom skulle alltid vara med. De flesta voro utklädda. För ansiktet hade de en mask.

-Hur sågo dessa masker ut?

-Det kunde vara vad som helst. T.ex. en tygbit.

-Firades fastan på något annat sätt?

-På måndagen åt vi bullar, hembakta, med mjölk. Det var "2-öres" utan grädde.

-Brukade ni ta in ris?

-Nej. Det hade vi ingen tanke på. Men jag har hört att de ännu längre tillbaka i tiden brukade risa varandra, men det var mera på skämt och skoj.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:6

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress:

~~xx~~ ~~Soeken~~: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Påskan.

-Vid påskan rullade vi ägg. Det har jag varit med om många gånger. Vi tog en takpanna, som vi lade på häll samt bredde ut sand på marken. Äggrollningen försiggick nämligen alltid ute i det fria. Även de gamla deltog gärna. Se'n skulle de ha "kyckling" d.v.s. en äggula med en tår brännvin i.

-Förekom påskeldar?

-Aldrig.

-Hur firades skärtorsdag?

-Då hängde vi figurer på ryggen på folk. Det var mycket spektakel på den tiden, ska' jag säga. De som hade sådan figurer på sig skulle resa till Blåkulla, sade man.

-Och långfredagen, hur högtidlighölls den?

-Då flaggades alltid på halv stång och då skulle man vara i stillhet.

-Förekom aldrig särskild påskkaka?

-Nej.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:7.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress:
xSocken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Valborgsmässoafton och 1:a maj.

-Siste april sjöng vi maj i by. Jag har varit med om det flera gånger. Även rätt gamla karlar deltog. Förr hade de grova kvistar som de satte i fönsterkittet, men det gör de inte längre. När vi på 80-talet gick omkring och sjöng maj i by hade vi alltid gröna kvistar med oss, såvida träden voro utslagna. Här i Höganäs gick Sven Äppler omkring och sjöng maj i by långa tider efteråt.

-Förekom eldar?

-Nej. Men på danska sidan hade de sådana, det har jag sett många gånger. På kvällen drack vi mærg i benen. Det var till att skramla till en tuting på kvällen. Äggen som vi fått in användes då.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7482:8.

Landskap: S k å n e ..... Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e ..... Adress: .....
xSöken: H ö g a n ä s S t a d . ..... Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 ..... Född år 1860 ..... i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pingst.

-Pingsten firades på så sätt att vi for till Haga, "Musika-Haga" som vi förr brukade säga. Dessutom åkte vi till Skallebacken på Kullaberg. Båda dagarna for vi till Haga. Då var där halva Höganäs och mängder med människor från landet. När vi for hem igen, satte vi grönt på häst och vagn. Vi åkte nämligen dit i hyrda hästskjutsar. En skjuts till Haga kostade 4-5 kronor, och vagnen var då fullsatt, så det blev inte så mycket per person. Somliga hade charabanger, somliga vanliga hästskjutsar.

-Förekom pingstbrudar?
-Nej.
-Klädde ni aldrig sängarna med grönt?
-Nej.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:9

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: L u g g u d e Adress:
 Socken: H ö g a n ä s S t a d Berättat av: Robert Ahlberg
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Midsommar.

-Var hade ni majstång förr i tiden i Höganäs?

-I på Övre, där nu Smedjekontoret är beläget
 I i Gruvgården

I på Bruket vid nuvarande Kontoret

I på Höganäs strax där kanalen hade sitt utlopp=Sjölängorna

I på planen vid Bondhögen

Det gör tillsammans fem stycken. Dessa stänger restes i n t e av Bolaget utan av folket och ungdomen. Under natten dansades det , och så marscherade vi från den ena till den andra. Musiken var alltid fiolmusik. Vi hade vår Moberg och Arnberg. Vid Bruket spelade Karl Peter Roslund, som var en gammal flaskdrejare. Vid Ryds Övre spelade Söderberg. Carl Moberg brukade dansa själv med fiolen på ryggen. Han dansade gärna med "Säter-Stina", en tjock, trevlig gumma. Moberg hade dålig rygg. "Hade jag inte haft min rygg, så hade jag varit i Amerika", brukade han säga. Han kom också till Amerika. Det var en mycket trevlig gubbe. Moberg och Nils Arnberg var ett mycket duktig spelmanspar. De spelade alltid vid midsommar och anlätades dessutom ofta vid bondbröllop.

-Förekom eldar i det fria?

-Inte alls.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M 7482:10.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress: _____
~~Socken:~~ H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Mikaeli marknad.

Mikaeli marknad var förr mycket stor. Då var här alla sorters nöjen, "karuseller och bråte". Torget var fullt med stånd. Allt såldes, t. o. m. vargskinnspälsar och Dalatyg. Varorna bjöds alltid ut på Gruvtorget. Nöjesfältet låg ett tag där nu Tivolivången är belägen men flyttades sedan till olika platser. På nöjesfältet förekom t. o. m. tigrar, lejon, björnar och valrossar.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:11.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress:

~~XXXXX~~ H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Höganäs

Lucia

firades inte alls.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7482:12.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Weilin

Härad: L u g g u d e

Adress:

Soeken: H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Höganäs

Mårten.

-Vid Mårten skulle man alltid ha något extra. Helst skulle det vara gås, men det gick också med and, höna och kanin. En del hade t.o.m. lutfisk i st.f. gås.

-Hade de inte både lutfisk och gås?

-Nej. Endast ettdera.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:13.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: L u g g u d e Adress:
 Socken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julen. 1.

-Slaktades till julen?

-Slakt förekom alltid i hemmen. Varje familj hade sin egen grisabod ute på Bolagets område. Men sedan blev det förbjudet, och de byggde nere på Sandbackarna. Var och en byggde då sin egen stia. Bolaget hade byggt grisaboer ovanför Tjörred, men de som inte ville gå så långt hade sina på Sandbackarna. De fick arrendera bodarna för året.

-Skaktades på någon bestämd dag?

-Nej. Somliga slaktade i oktober, andra i november och andra i december.

-Bakades hemma också?

-Alla bakade hemma eller i Bolagets bagerier. Det bakades sött bröd och sursött till jul, påsk och midsommar. Eljest såg man inte annat än grovt året om. I vardagslag åt arbetarna grovt bröd med sirap.

-Hade ni julgran?

-Det hade vi alltid ända sedan jag var liten pojke. I granen hade vi levande ljus (köpta). Aldrig vita ljus utan kulörta. De kom körandes från Småland med granarna och stannade utanför på vägarna; så fick man välja efter behag. De höll också på torget på Övre. Granarna kläddes sedan med papperspåsar, karameller och äpplen.

-Hur hade ni det ordnat med julklapparna?

-Julklappar förekom och de kastades alltid in. Och det gällde att komma iväg oögonblickligen, ty eljest var de efter en.

-Förekom inte utklädda tomtar eller bockar?

-Nej, varken det ena eller det andra.

forts.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 7482:16.

Landskap: S k å n e

Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e

Adress: .....

x Socken: H ö g a n ä s S t a d .

Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941

Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVTeater på Bruket.

På Gamla Bruket, "Teatern", spelades teater. Snickare Wennberg samlade en hel ensemble. Han plockade ihop arbetarna och gav sedan föreställningar. Entrén var 10-15 öre. "Teatern" är nu riven. Det var "8:an".

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

No. 7482:17.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin

Härad: L u g g u d e Adress: .....

xSöken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg

Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i: Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fabrikernas namn.

Gamla Bruk.

Blåkulla kallades en fabrik emedan arbetet sattes igång på en skärtorsdag.

Sibirien kallades så emedan det var så dragigt, bläsigt och otrevligt att arbeta där.

Cementladan.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 7482:18.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress: _____
Söcken: H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vad brukade man skrämman barnen med?

De skrämdes ofta barnen med sotaren, men denne herre var inte vad vi menar med sotare i våra dagar. De hade svart i en ugn vid fabriken, och den som skötte dessa ugnar voro klädda helt i svart. Dessa arbetare kallades för "sotare", men de fejade aldrig i skorstenarna. Jag var så rädd för dem när jag gick i skolan. Vid den svarta ugnen brändes urnor och ornament. Det hände aldrig att någon skrämde oss med de vanliga sotarna, utan när någonsade sotare för att skrämman oss barn med, så syftade man alltid på de arbetare som skötte den svarta ugnen på Bruket.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7482:19.

Landskap: S k å n e Upptecknat av: Walter Welin
Härad: L u g g u d e Adress: _____
~~Soeken~~ H ö g a n ä s S t a d . Berättat av: Robert Ahlberg
Uppteckningsår: 1941 Född år 1860 i Höganäs

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ingenting. Troll.
Jättar.
Ingenting
Gastar.

Gastarna var bara ett irrbloss. Töser var ute för gastar,
men det var naturligtvis bara struntprat.

Skriv endast på denna sida!